

GORENJSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV KRANJ

Leto IV. St. 28

Kranj, 12. julija 1951

Cena din 5-

V ISKRI SO DOSEGLEDI ZE LEPE USPEHE V TEMOVANJU ZA POČASTITEV 10-LETNICE JA

"Iskra" v Kranju ne nosi zmanj svojega imena. Vedno je prva. In kakor so se izkazali v zadnjem tekmovanju v počastitev 10 letnice OF, tako so se zavzeli tudi sedaj, da v šestmesečnem tekmovanju v čast 10 letnice ustanovitve JA dostenjno proslave to važno obletnico. Ni dolgo, kar so začeli, pa so že vidni uspehi. Tekmuje vseh 56 proizvodnih brigad, a v tekmovanje bodo vključili tudi vse neproizvodne brigade. V zadnjem tednu je pokazala najboljši delovni uspeh brigada Cotič Franca iz kine oddelka, ki dosegla dnevno normo 116,2%, tik za njo je brigada Tratnik Franca iz splošnega oddelka s 116,%, sledi ji brigada Lakota Zdravka 112,8% itd. V LT so sklenili, v tekmovanju usposobiti 150 mladincev, ki bodo s prostovoljnim delom opravili električna dela in napeljali telefon v stanovanjskem naselju Iskre na Zlatem polju. Do sedaj so že izdelali 10 telefonov in priredili tečaj za fotoamaterje, ki je dobro uspel. Razen tega so ustanovili žensko gasilsko četo in priredili sanitarni tečaj. Imeli so tudi dva gospodarsko politična predavanja na vaši ter priredili s SKUD-om uspešno gostovanje na Primorskem. Nihov načrt tekmovanja je obšren in težak, toda odločili so se, da ga v celoti izpolnijo.

LIP KRANJ — OBRAT ŠKOFJA LOKA je prvi začel izdelovati montažne hišice za izvoz

Stanovanjske potrebe in potrebe po novih pisarniških prostorih so pripovedle LIP Kranj do zaključka, da začne izdelovati barake in lesene hiše za notranjo potrošnjo. Pri tem pa se je izkazalo, da so z reorganizacijo in z dobavo novih strojev taklik napredovali, da so sposobni začeti z izdelavo novih montažnih hiš za izvoz.

V lesno-industrijskem obratu v Škofji Loki so bile ob koncu leta 1949 po projektu domače generalne direkcije izdelani štirje vzorci lesnih termo hiš za Izrael, ki so bili tja odpolani v marcu 1950. Ker imajo inozemci, posebno Avstralija in Izrael, velike interese za nabavo lesenih hiš, je bila vzpodbuda za izdelavo za izvoz še večja.

LIP Kranj — obrat Škofja Loka je prvi začel z izdelavo dveh vzorcev za Avstralijo, ki sta bila izdelana po domačih projektiranih načrtih v skladu z načrti kupca. Da so bili prvi štirje vzorci na tržišču sprejeti, je uspeh obrata v Škofji Loki, ki je hišice izdelal skrbno in brezhibno.

Montažne lesene hiše so tako projektirane in izdelane, da se na mestu samo še montirajo. Lesene hiše za Avstralijo se izdelujejo kompletno z okni in vrati, kakor tudi so sobnim pohištrom, ki je vdelano v stene po najmodernejšem načinu. Material za izdelavo je v celoti domačega iz-

vora, kar daje izdelkom še veliko večjo vrednost.

LIP Škofja Loka je začel z delom pred petimi leti in to z več kot 70% nekvalificiranim kadrom. Potrebna je bila usposoblitev in delavci so v obratu pridobili toliko prakse, da je sedanja delovna sila z majhno izjemo vsa kvalificirana. Vključenih je tudi 30—40% ženskih delovnih moči.

S prehodom obrata v roke delavstva se je težnja po izdelavi montažnih hiš za izvoz še povečala. Obrat je bil na to pripravljen in tudi sposoben prevzeti vsa dela.

Kupci so z montažnimi hišami, izdelanimi v obratu Škofji Loki zelo zadovoljni. To je razvidno iz tega, ker je Astralija povabilo vse interesente, zastopnike raznih držav, da se takoj javijo k sklenitvi pogodb za nakup lesenih montažnih hiš v največji količini.

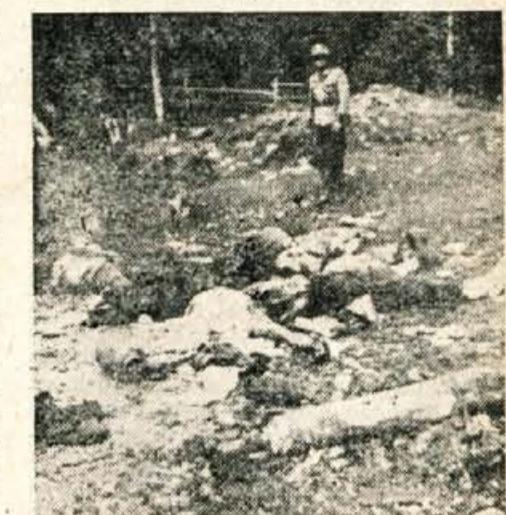
V ponedeljek, 9. julija pride prvi zastopnik za sklenitev pogodbe iz Avstralije; ta si bo lahko ogledal že izgotovljeno in sestavljeni montažno hišo. Ker pa bo izdelava serijska in ne samo v Škofji Loki, si bodo lahko ogledali vzroke tudi iz drugih obratov, da bodo začeli z delom prav tako precizno kot delavci lesno-industrijskega obrata v Škofji Loki.

Kako bomo proslavili Dan vstaje

Dan vstaje 22. julija 1941. praznujemo letos prvič kot vseljudski praznik republike Slovenije. Na ta dan je začel slovenski narod oborožen boj proti zasuhnjevalnemu fašizmu in proti reakcionarnim oblastnikom, ki so hoteli tudi v času okupacije živeti na račun ljudskega trpljenja. Iz te velike borbe smo izšli kot zmagovalci. — Zmagovalci nad temnim fašizmom in težko preteklostjo. Ta veliki dan vstaje nam je odpril pot v veliko bodočnost.

Naše krajevne množične organizacije se že pripravljajo na proslavitev tega dne. Ker bodo pa proslave zavzele večji, tudi medkrajevni obseg je potrebno, da se organizacije seznanijo z nekaterimi pogledi na proslavitev tega pomembnega praznika.

Pri vseh krajevnih odborih ZB naj se ustanove koordinacijski pripravljalni odbori. V te odbore naj pridejo zastopniki

Zrte pod Storžičem

vseh organizacij (ZB, OF, LMS, ljudske prosvete, gasilcev, planincev, streške organizacije, pionirski svet, ljudska tehnika, fizičkulturna društva itd.). Le s skupnim sodelovanjem bo mogoče pripraviti res uspešno proslavitev tega praznika.

Pripravljalni odbori za proslavitev Dneva vstaje bodo na svojem področju pre-skrbeli okrasitev hiš, na predvečer staje kresove, akademije, komemoracije, okrasitev partizanskih grobov in podobno.

Dan 22. julij naj bo dan vseljudskega veselja ob spominu na pričeto borbo, ki nam je prinesla svobodo in mir. Vršijo naj se primerni mitingi s kulturnimi programi in pohodi v partizanske kraje.

Martinj vrh, kjer je bila v času okupacije partizanska tehnika, bodo obiskali delavci tovarne "Sava". Sovodenj bosta obiskala kolektiva podjetja "IBI" in "Okr. magazina". Farji potok delavstvo "Tiskanine", Podlonk uslužbenici "Iskre", Rovte pri Zg. Luši delavci iz "Inteks", Dražgoše, Davčo in Jamnik kult. skupine iz Kranja.

Pohod na Štefanjo goro priredijo krajevni odbori ZB iz Visokega, Velesovega in Cerkelj, v Gojzd organizacije iz Križ, Gorič, Dupelj in Golnika, v Kokro organizacije iz Preddvora in Šenčurja.

Tržič, Škofja Loka in Žiri pa pripravljajo posebno obširne programe. Tako javlja MO ZB v Škofji Loki, da bo ob priliki praznika organizacija v svrhu pomembne proslave pripravila pester spored, ki bo začel poleg partizanskega taborenja, odkritja spominskih plošč in ostalega tudi ljudsko rajanje na prostem.

Na 22. julij bodo tudi odkrili spominske plošče na prve boje v kranjskem okoliškem okraju v Rovtah, Bukovem vrhu, Dražgošah in drugod.

V spomin Dneva vstaje bodo tudi tekle partizanske štafete v obliki patrol preko vseh hribov in skozi vasi, kjer so bili večji boji ali pa so bila važnejša partizanska oporišča.

Misel na našo nedavno borbeno preteklost je še živa. Ohranila se bo iz roda v rod in bo neizčrpren vir moči v vseh težkih narodovih preizkušnjah. Zato tudi priprave na praznik vstaje izhajajo povsem iz lastnih pobud posameznih krajevnih organizacij.

že, da so bile tudi druge nastopajoče mladinske desetine brezhibne, vendar je ena izmed najboljših ta.

Ze se vršijo obširne priprave za I. Gasilski festival okraja Kranj, ki bo prvi po osvoboditvi. Kaj bo na programu, nas v podrobnosti še ne zanima. Vemo samo to, da bo tak, kakršnega še ni videla naša lepa Gorenjska v svobodi.

B. V.

Tako po žetvi preorjimo strnišče

Ozimni ječmen je v dolinskih predelih že požet. Priceli bomo z žetvijo drugih žit. V višinskih predelih pa so šele pričeli žeti ječmen. V splošnem je opaziti, da bo letos pridelek žita zadovoljiv.

Prejšnje čase se je žetev zavlekla, ker so obširne površine želi le s srpom. V hribitih krajih, ki pridelujejo le malo žita, delajo še danes tako. V dolinskih predelih, kjer je treba z žetvijo hiteti pa je srp že zdavnaj zamenjal kosa. Letos pa bo tudi to v večjih zadruhog izpodrinil stroj. Tako bodo želi s traktorjem v kmečko delavnih zadruhog Naklo, Žabnica, Predoslje, Voglje, Zapoge in Brniki. Traktorji bodo pomagali tudi pri žetvi zadrugom v Dupljah, Godešču in Kokrici.

S tem, da hitro in pravočasno požanje žito, pridobimo časa za strniščne posvke. Prvo, kar bomo storili v ta namen, je to, da bomo strnišče plitvo preorali. Strniščno preoravanje je namreč eden osnovnih agrotehničnih ukrepov za boljše in večje pridelke. S preoravanjem dosežemo to, da obdržimo v zemlji vlago. Na strniščih kjer ni več žita, ki bi ščitil zemljo pred sočno pripeko, vlaga hitro izhlapeva in zemlja se posuši, na vrhu pa nastane skorja. S preoravanjem pa zemljo prerahljam in ji napravimo grudasti zlog, da lahko prodreta vanjo voda in zrak, ki omogočata delovanje bakterij in gnitje

rastlinskih ostankov v zemlji. S preoravanjem odstranjujemo in uničujemo tudi plevel. Pri plitvem oranju plevelno sem hitro vzkali. Ko zemljo ponovno preorjemo ali prevlečemo z brano, uničimo s tem plevelne kali.

Strnišča preorjemo takoj po žetvi. Orjemo prav plitvo, nikoli več kot 7 do 8 cm globoko. Najboljše orodje za preoravanje strnišč sta kultivator in krožna brana.

Taka priprava zemlja bo obdržala 40% več vlage, kot če je ne bi preorali. S tem pripravimo za boljše uspevanje strniščnih posevkov, za večji pridelek ajde, repe in krmnih rastlin.

L. P.

V Kranju bo gasilski festival

Se vedno nam je živo v spominu I. mladinski nastop gasilcev v Tržiču. Kako so disciplinirano pristopali k požarišču in ne s preveliko naglico razvijali cevi ter požar pravilno udušili. Vidimo mladince in mladinke, kako strumno stopajo v paradi med častne tribune. Kako pester je pogled na te mlade obrazje! Bodrilni govori zastopnikov oblasti in poveljnika Republike gasilske zveze so utisnili zavest ponosa, katerega ne more zasenčiti nihče, sije iz obrazov.

Popoldanski nastop je pokazal, da je ena najboljših desetin iz Nakla, saj imajo v svoji sredi najboljše gasilce. Povdaril sem

VEM IJR POŠIRNEM SVETU

Premirje na Koreji? Na poslanico generala Ridgwaya severno-korejskim in kitajskim silam, da se na mirem način konča vojna v Koreji, so le-ti pristali; pogajanja o premirju so se začela v Kesongu, 3 km južno od 38 vzporednika, in to 8. t. m. Kljub temu pa se obe sovražni strani pripravljata na eventualna presenečenja. Tako so Kitajci v neposredni bližini bivšega „železnega trikota“ Čorvon — Kumhva — Pjong-jang zbrali približno 350.000 kitajskih vojakov. To tolmačijo kot priprave za novo ofenzivo, v kolikor bi pogajanja doživel neuspeh. Drugače je na vsej fronti v pričakovanju izida pogajanja nastalo zatise.

V Siamu v Zadnji Indiji so uporniki ugrabili ministrskega predsednika in skušali postaviti na oblast generala Luana. Vnela se je huda enodnevna borba, v kateri so uporniki podlegli premoči.

Koča Popovič v Londonu in Parizu. Šef našega generalstava Koča Popovič se je na vrnitvi iz ZDA ustavil tudi v Londonu in Parizu, kjer se je sestal z mnogimi predstavniki Anglije in Francije. Jugoslavija je v zadnjem času dobila precejšnjo pomoč v orožju od zapadnih držav.

Vatikan ne sprejme Stepinca. Jugoslovanska vlada je v želji, da bi rešila vprašanje zaprtega zagrebškega nadškoфа Alojzija Stepinca, preko papeške nunciature v Beogradu ponudila Vatikanu, da izpusti Stepinca na svobodo pod pogojem, da ta takoj zapusti Jugoslavijo. Vatikan je ta predlog šele po enomesecnem pretresanju in premišljevanju odbil in s tem dokazal svojo dvolično vlogo, ki se že polnih pet let izraža v gonji proti naši državi. Vatikan Stepinca ne sprejme in želi, da Stepinec ostane še nadalje v zaporu. S tem svojim odklonilnim stališčem se je sam razkrinkal pred svetovno javnostjo in zgodil iz rok „argument“, s katerim je dolej lahko intrigiral proti novi soc. Jugoslaviji.

Amerika je že tretjič poslala SZ zahtevo, naj takoj vrne 670 ladij in poravnava posojila, ki jih je dobila med drugo svetovno vojno na temelju zakona o posojilu in najemu. ZDA so zahtevali, da mora SZ plačati odškodnino v višini 800 milijonov dolarjev, a Sovjetska zveza je ponudila vsoto 240 milijonov dolarjev, ki bi jo plačala v roku 55 let, plačevati pa bi pričela šele čez pet let.

Mirovna pogodba z Japonsko bo kmalu sklenjena. Ameriško zunanje ministrstvo je objavilo, da bo konferenca za sklenitev mirovne pogodbe z Japonsko v St. Francisku od 4. do 8. septembra in da načrt za pogodbo že razpošiljajo zainteresiranim vladam.

V Grčiji imajo novo vlado. Venizelosova vlada je podala ostavko pretekli teden, ko se je umaknil iz vlade podpredsednik Papandreu, šef demokratične socialistične stranke. Novo vlado, ki se sestoji v glavnem iz liberalcev, je vnovič sestavil Venizelos, ki je izjavil, da je to „prehodna“ vlada, ki ima nalogo, da sprejme nov volilni zakon ter določi datum novih volitev, ki bodo verjetno septembra. Grški parlament je s 125 proti 74 glasovom tej vladi izglasoval zaupnico.

Na svetu je danes dve milijardi, tristo osem in sedemdeset milijonov ljudi. Trdijo, da je na začetku naše civilizacije živilo na naši zemlji le okrog dvajset milijonov ljudi.

Najbolj razširjeni evropski jeziki so: angleški, ki ga obvlada 170 milijonov ljudi, ruski — 100 milijonov, nemški — 90 milijonov, španski — 85 milijonov, francoski — 60 milijonov itd.

Enejstletnemu dečku je na operacijski mizi v Denveru (Colorado) zastalo srce za 2 — 3 minute. Pet sto zdravnikov je opazovalo operacijo na otrokovem srcu s televizijskimi aparati.

PERZIJA V OSREDJU

Ze več tednov beremo poročila o petrolejskem sporu med Anglijo in perzijsko vladu. Angleži so vložili ogromno denarja v naprave za izkorisčanje petrolejskih vrelcev v Perziji. Seveda so se jim stroški, ki so jih pri tem imeli, bogato izplačali. Nova perzijska vlada pa je nedavno izdala zakon o podprtavljenju petrolejske industrije. Seveda so bili pri tem Angleži močno prizadeti: najprej gospodarsko, zradi izgube velikih dohodkov in pa zaradi petroleja, ki je danes v veliki mednarodni napetosti med najpomembnejšimi strateškimi surovinami.

Iz naših krajev

ZENE IZ TRŽIČA SO PRVE NUDILE OTROKOM DNEVNA LETOVANJA

Poleg pionirskega počitniškega kolonij so bila v letošnjem letu organizirana še pionirska taborenja, ki so zajela večje število otrok kot prejšnja leta. Zraven tega je organizacija AFŽ prevzela obvezno, da bo za tiste otroke, ki niso imeli možnosti iti v kolonije ali taborenja, organizirala dnevna letovanja. To akcijo je vzela najbolj resno organizacija AFŽ v Tržiču. Sestavila je pripravljalni odbor in vanj vključila zastopnike raznih podjetij. Za letovanja so izbrali primeren kraj pri Sv. Katarini nad Tržičem, kjer je prostora za 130 otrok. Prekrabljeni so s hrano, pa tudi na zabavo in razvedrilo niso pozabili, tako da preživljajo prav veselo in breskrbne dni počitnic. Po zgledu AFŽ iz Tržiča pa bi tudi drugod lahko svojim otrokom pripravili podobno veselje.

BESNIČANI SO SE IZKAZALI TUDI LETOS

Besnica pri Kranju slovi nekaj let po dobrih zbiralcih gozdnih sedežev, posebno gob in borovnic. Te so letos v okoliških gozdovih dobro obrodile.

Odkupovalci so prišli ponje popoldne s kamionom, toda vrnili so se šele naslednjega dne ob treh zjutraj. Besničani so se

tudi letos izkazali, saj so v dveh dneh našli okrog 5000 kg borovnic.

KOLORADSKI HROŠČ V SELŠKI DOLINI

Do nedavnega v Selški dolini o koloradskem hrošču ni bilo slišati. Kljub brezkrbnosti pa so pred nekaj tedni kmetje v Selčih in Dolenji vasi le našli hrošča. Krajevni ljudski odbori so zahtevali takojšen in reden tedenski pregled krompirišč. Pokažalo se je, da je koloradski hrošč zašel že v vso dolino. Našli so ga v vseh od Škofje Loke do Sorice in Davče.

Ugotovitev, da je koloradski hrošč v vsej Selški dolini, je vsekakor pretresljiva, vendar ni tako huda. Zanimivo je namreč, da so hrošča našli samo ob cestah, v vsaki vasi le na 3—4 njivah. V nekaj krajih so se že zaredile ličinke, v veliki večini pa še ne, niti ni bilo na nobeni njivi hroščev v večji množini. Na mnogih komaj en sam. Splošno mnenje v dolini je, da je bil hrošč namenoma in zlohotno odvržen.

Ob rednem pregledu in budnosti krajevnih ljudskih odborov kakor kmetov so bili hrošči polovljeni. Pregledi so še redni; v zadnjem tednu ni bilo več slišati o najdbi hroščev.

Upamo, da smo prišli stvari ob pravem času na sled.

V Škofiji Loki je zgleden šolski internat

V Škofiji Loki je internat za dijake, karor jih imamo po vsej državi. Poznamo tudi druge internate in podobne ustanove, vendar mislim, da je škofjeloški eden izmed najlepše urejenih. Zasluge za to ima upravnik Ivan Bauman, ki ga je z veliko pozdravovalnostjo spravil na sedanje visoko stopnjo. Pred njegovim prihodom je bil internat precej zapuščen.

Vsek prostor je zgledno čist in urejen, opravo pa skrbno čuvajo, da se ne pokvari. Dvorišče in vsak kotiček v parku, sadovnjaku in vrtu je negovan. V parku in sadovnjaku so na prikladnih krajin klopice, kjer se dijaki posamezno in v skupinah učijo v tistem času, ko niso v učilnicah, ne da bi drug drugega motili.

Prav lepo je videti, kako je v tem internatu vse snažno, kako so gojenci dobro vzgojeni, kako vlada med njimi sloga in medsebojno tovarištvo, kako se marljivo učijo. Na vsakem koraku vidiš, kako se z roditeljsko ljubezni zavzemata za svoje gojence upravnik in njegova žena Pavla.

Sadovnjak je vzorno urejen, vsako drevo je očiščeno. Dokler sadje ni zrelo, se ga nihče ne dotika, potem pa ga skrbno obreje, uporabijo deloma za prehrano gojencev, deloma ga posušijo in ga čez zimo uporabljajo za kompot. Še letos v maju so imeli presna jabolka. Ker imajo svoj zelenjadni vrt, internat sam krije svoje potrebe, zraven pa ima še nekaj presežka, ki ga lahko proda gostinskim podjetjem. Čeprav je zelenjadni vrt majhen, prinaša, ker je sistematično obdelan, precejšnje krošti. Goyenci tudi delajo na tem vrtu, kar jim bo pozneje gotovo koristilo v življenju. Pri delu v parku, sadovnjaku in na vrtu se gojenci marsikaj naučijo, vse delo se opravlja z veseljem in ljubezni.

Imam že 55 let in sem videl precej sveta, dobrih in slabih stvari, podobnih internatov in ustanov, toda nisem še videl upravnika, kakršen je Ivan Bauman. Stalno je na nogah in bdi nad gojenci, nepretrgoma obiskuje vse prostore, kuhinjo, skladišče, učilice, vrt, pomaga gojencem pri učenju, se igra z njimi in oni ga spoštujejo.

Ko je v internatu že vse tiho, upravnik še dolgo dela v pisarni. Ne pozna počitka niti ob nedeljah in praznikih. Skupaj z ženo pa skrbiti tudi za 4 svoje otroke, ki jih prav tako lepo vzgajata.

Se pred nekaj desetletji je bil arabski svet na Bližnjem vzhodu skoraj nedotaknjen in varen pred tehničnim napredkom zahoda.

Odkritje petrolejskih vrelcev na področju Perzijskega zaliva je prineslo temeljite spremembe za tamkajšnje razmere. V petroleju speče sile so iz puščavske pokrajine pričarale cela mesta in ustvarile čudovalita dela tehnike za pridobivanje petroleja: brezstrela vrtalnih stolpov, na desetstočet petrolejskih tankov, najbolj sodobne in zamotane rafinerijske naprave, vse to je bilo postavljeno v razmeroma kratki dobi. Petrolejski vodi (Pipelines jih imenujejo Angleži) so napeljani na tisoče kilometrov skozi puščavo. Vsa ta velika napravite petrolejske industrije je delo An-

Vse to navajam zato, da bi služilo kot vzgled ostalim. Ce bi vsak naš državljani tako upravljal svoje dolnosti, kot jih opravlja upravnik Ivan Bauman in njegova žena Pavla, sem prepričan, da bi naša domovina že sedaj bila podobna cvetčemu vrtu, v katerem se vsak dobro počuti.

D. M.

Posebni denarni boni

NAMESTO INDUSTRIJSKIH NAKAZNIC IN KMEČKIH BONOV

Sistem denarnih bonov, ki smo ga nedavno uvedli na mesto odrezkov živilskih nakaznic za nakup mesa in mleka, sedaj uvajamo tudi namesto industrijskih nakaznic in kmečkih bonov. Ugodnosti pri nakupu in zneski ostanejo nespremenjeni, pač pa bo poslovanje v trgovinah zelo elajšano, ker ne bo treba striči odrezkov in jih nato lepiti zaradi obračunavanja.

Predsednik Zveznega sveta za blagovni promet je predpisal pravilnik o industrijskih in odkupnih bonih, ki se uvajajo namesto dosedanjih industrijskih potrošnjskih nakaznic in bonov za vezano trgovino (kmečkih bonov). Po tem pravilniku bodo potrošniki zagotovljene preskrbe namesto industrijskih potrošnjskih nakaznic dobivali za enako vrednost industrijske bone, ki se glasijo na določene denarne zneske. S temi industrijskimi boni lahko kupujejo potrošniki industrijsko blago v prosti prodaji s popustom (80%) tako, kakor so doslej kupovali na odrezke industrijskih nakaznic. Tudi te bone bodo potrošniki dobivali tromesečno za nazaj. Dosedanji kuponi iz industrijskih potrošnjskih nakaznic bodo veljali do 31. avgusta, nato pa si bo vsakdo lahko zamenjal še neizkorisčene kupone za nove industrijske bone.

Prav tako bodo kmetje odslej namesto bonov za vezano trgovino dobivali odkupne bone, glaseče se na določene denarne zneske. Tudi na te bone bodo lahko kupovali industrijsko blago s popustom (65%) kakor doslej na bone za vezano trgovino. Stari boni veljajo še do 31. avgusta, nato bodo zamenjani. Te odkupne bone bodo izdajale kmetom in zadrugam odkupne postaje in podružnice odkupnih podjetij za odkupljene kmetijske pridelke.

glosaksoncev, ki so edini imeli za to dovolj tehničnih in denarnih sredstev.

Petrolejska področja na Bližnjem vzhodu — Arabija — Irak — in Perzija — skriva nezaslišne zaloge petroleja: njihove petrolejske zaloge obsegajo skoraj polovico vseh svetovnih petrolejskih zalog. Arabske države že danes dobavljajo približno 17% svetovne proizvodnje in skoraj krijejo vse potrebe Zahodne Evrope vključno Veliko Britanijo. Poleg tega pa proizvodnja iz leta v letu hitreje narašča. Petrolejsko mesto Abadan, ki ga je zgradila angloiranska petrolejska družba (Anglo-Iranian Oil Company), ima največje in najmodernejše rafinerije na svetu, ki predelajo letno okoli 24 milijonov ton petroleja. Abadan je zvezan s petrolejskimi polji v južni Perziji.

DROBNE VRŽNE VESTI

Zetev se je začela povsod. V Vojvodini, Srbiji, Makedoniji in Dalmaciji so ječnje že poželi. Pšenico že žanjejo v Vojvodini, in v velikem delu Hrvatske in Srbije, karor tudi v južnih krajih našega Primorja. Letošnja žetev je bogata in obeta znižanje cen, kar se že opaža na prostem trgu.

Izvršitev programa pomoči iz ZDA se bliža koncu. Kakor je znano, smo dobili od Amerike pomoč v prehrambenih artiklih v vrednosti 70 milijonov dolarjev. Prevoz je izvršilo 93 ladij, od katerih je bilo 61 tujih; te so prepeljale 24.000 vagonov blaga. 33 naših ladij pa je prepeljalo okoli 18.000 vagonov stvari. Okrog 10.000 vagonov hrane pa je prepeljala železnica iz raznih evropskih držav.

Edvard Kardelj je sprejel te dni dr. Roberta Ulricha, ki mu je predal poverilnico. Ulrich je imenovan za političnega predstavnika Zvezne republike Nemčije v Jugoslaviji.

Predsednik Vrhovnega sodišča ZDA Douglas, ki se je te dni mudil na obisku v Jugoslaviji, je odpotoval nazaj v Ameriko.

Ob 10 obletnici vstaje srbskega ljudstva je Prezidij skupščine FLRJ za junaško zadržanje in za zasluge na predlog tovariša Tita odlikoval z redom Narodnega heroja 16 borcev NOV iz Srbije.

15 smrtnih žrtev letalske nesreče. V planinskem predelu Gorskega Kotora se je ponesrečilo letalo „QAC“, ki zdržuje promet med Zagrebom in Reko. Nesreča je prišla zaradi naglega poslabšanja meteoroloških prilik. Posadka in potniki so se smrtno ponesrečili.

V Čirčah uspešno deluje šola učencev v gospodarstvu

Mlekarska šola je dvoletna, ravnatelj je tov. ing. Lasič. Obiskuje jo 51 učencev iz raznih krajev naše države. Šola ima vzorno urejen internat. Ima tudi lastno knjižnico. V čitalnici ob prostem času učenci berejo, šahirajo itd. Nekateri pa igrajo nogomet in odbojko na travniku poleg šole. Seveda gojijo tudi fizikulturo.

Mladinski aktiv mlekarske šole je najboljši po svojih učnih uspehih. Izmed 51 učencev samo eden ni izdelal razreda. Članji mladinskega aktiva so zelo agilni ter se izjavljajo v kulturnem, fizkulturnem in športnem delu, šahu, v strokovnih krožkih in udarniškem delu. Učenci imajo redno politične sestanke. Na šoli je tudi mešani pevski zbor, ki ga vodi šolski upravitelj. Zbor šteje okrog 30 pevcev — učencev. Ni lahka stvar, izbrati in sestaviti pevski zbor iz 51 učencev, ki so razne narodnosti in poleg tega še nekateri z dvomljivim posluhom. Vsako leto je treba sestaviti nov zbor in pričeti s poukom petja od začetka. Vendar pa kljub težavam pevski zbor lepo napreduje in je s svojimi nastopni pokazal, da je najboljši med zbori takojšnjih šol v gospodarstvu.

Tudi fizkulturna točka učenk mlekarske šole je na akademiji odlično uspela. Na fizkulturni prireditvi pa so odnesli učenci 3 diplome. Odlično so bili tud ocenjeni razstavljeni izdelki na razstavi učence

Gorenjska muha

Naš novi letni kino ciganske ma navade, komaj je bil otvorjen, že pika nanj'ga pada. Poseben „ofer“ plača za muziko in ples. Kar s krožniki „fehtar'jo“ — grdo je, al' ni res?

Dobili spet smo trgovino nove sorte, jo „Bučar“ je cdprl, prodaja zopet torte. So drobne, drage, Vam povem, čeprav sem muha, tri pojem...

Pajer mlajši je pa brez kulture, zdravnika hruli, skoraj psuje, četudi druž'ga ni, kot domišljav otrok, ma menda 3 gimnazije, pa jezik dolg, širok.

Za konjski šport imamo „Borca“, iz svojih konj se dela norca, 4 dni so tešč, brez zdroba in očvirka, kaj pravite, le kakšna bo ta „dirka“?

Tesarski mojster S. iz Huj, je v Voglje šel gradit, je znan, da prav rad dela, za žep in za pravcitet.

Mu zadruža je dala v pomoč kar 20 ljudi, drži jih, kar brez dela, pa žito nam zori!

Stražišče je še vedno dolga vas. Po regulaciji ostal naj to zelen bi pas. Se „koloradarja“ lovimo brez nervoze, Smarjetno žrejo pa — stražiške koze.

V Poljanah je sestanek Fronte bil najavljen, od okraja pa program tud' ves pripravljen le en se človek sestanku je odzval, odborniki pa z jagri so pili in plesali...

Gorenjska muha

NOVE KNJIGE IN REVIE

Prejeli smo:

„Teze za diskusijo o organizaciji in delu ljudskih odborov“. Izdal Svet vlade LRS za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti. Strani 70. Ljubljana.

Anton Flego: „Oskrbovanje sadnega drevja“. Izdal založba kmečke knjige (Strokovna knjižnica). Strani 176. Ljubljana 1951.

„Socialistično kmetijstvo“ št. 2. Izdaja „Kmečka knjiga“. Ljubljana 1951.

„Stalna umetnostna razstava“ v Ljubljani, ki je v treh dvoranah Moderne galerije, nam prikazuje razvoj slovenskega slikarstva od zadnjih del naših impresionistov do današnjih ustvaritev sodobnih umetnikov. Iz razstave so izvzete čisto impresionistične dela naših največjih slikarjev: Jakopiča, Groharja, Jame in Sternena, postavljena pa so njih kasnejša dela, v katerih so že začeli hoditi nova pota. Zato je največ del Jakopiča in Sternena, manj Jame, Groharjevo pa samo eno (kar pa je vsekakor pre malo, da zajamemo Groharjevo veličino). Od poznejših slikarjev je lepo zastopan Fran Tratnik s starejšimi in mlajšimi svojimi deli; France in Tone Kralj, Veno Pilon in s svojimi prvimi deli Nande in Drago Vidmar. Od poznejših slikarjev imajo tu svoja dela: B. Jakac, France Pavlovec, G. A. Kos — pa tudi mlajši: Miha Maleš, Stane Kregar, Maksim Sedej, France Mihelič, Marij Pregej, Gabrijel Stupica in drugi. Razstava seveda ni popolna. Ko bi imela Stalna umetnostna razstava večje prostore ali celo svoje razstavno poslopje, kar bi bilo želeti in če bi dobila v svojo last tudi dela, skrita našim očem po privatnih stenah, bi mogli razstavo dopolniti, jo razširiti in dati prav vsakemu umetniku toliko mesta, kolikor ga mora imeti, da vzraste med nami v vsej svoji umetniški popolnosti. Vendpa je ta razstava korak naprej, saj dopoljuje našo Narodno galerijo, ki je odprta vsakomur, ki želi spoznati upodabljoča dela naših velikih umetnikov.

PRISPEVKI ZA KULTURNI DOM V TRSTU

Sindikalna podružnica zdravstvenih delavcev na Golniku in bolniki so darovali 12.643 din, II. teren Plana in Kranju 3.235 din, delavski svet Pletenine v Kranju 20.000 din, delavski svet tovarne Sava 50.000 din, sind. podružnica Iskra 14.500 din, I. drž. gimnazija v Kranju 16.723 din, II. drž. gimn. v Kranju 12.536 din, teren Kalvarija v Kranju 5.455 din —

PRED 100-LETNICO ROJSTVA Ivana Tavčarja

Letos v zvezi 400-letnice slov. knjige se vsa kulturna javnost in ves slovenski narod spominjata zgodovinskega dogodka, ko je letnik Rašičan Primož Trubar s svojoma prvima dvema tiskoma, Abecednikom in Katekizmom, postavil temeljni kamen slovenski književnosti. Kakor je znano, so v teknu razne akcije in priprave za proslavitev tega velikega kulturnega praznika. Česar Slovenci nismo smeli izkazati očetu naše književnosti in kulture ob štiristoletnici njegovega rojstva 1. 1908., ker tako manifestacija ni bila povoljna takratnim našim političnim gospodarjem, bomo to storili danes v svobodni domovini ob enakem jubileju slovenske knjige, ob jubileju Trubarjeve tiskane besede „usem Slouencom“.

Štiristo let je, odkar je slovenski narod tudi s književnostjo stopil v krog ostalih narodov, odkar se je pričela pisati kronika slovenske kulturne zgodovine. V njo si je ljudstvo zaznamovalo važnejše dogode in si na tretji četrtni prehodjeni poti vpisalo znamenje rojstva enega klasičkov slovenske literature, pisatelja Ivana Tavčarja. Letos 28. avgusta bo preteklo 100 let od njegovega rojstva.

Tavčar, rojen romantik, živeč v dobi realizma, čigar dela predstavljajo nekako vez med obema literarnima tokovoma, je bil rojen v Poljanah nad Škofjo Loko. Te svoje domače kraje in njihov slikoviti svet je do konca svojega življenja ljubil z vso srčno silo, ki ga je tudi pomešanjenega nezadržno vlekla nazaj v loško pogorje, in prav iz te ljubezni so se rodila njegova najboljša in najpomembnejša dela, ki so postala last širokih ljudskih množic. Nje-

... „Sadjarstvo, vinarstvo, vrtnarstvo“ št. 6 do 7. Izdaja „Kmečka knjiga“. Ljubljana 1951.

„Zivinorejec“ št. 3—4. Izdaja „Kmečka knjiga“. Ljubljana 1951.

Uredništvo „Gor. glasa“ ima naprodaj samo še nekaj izvodov nove knjige: „PREPROSTO ŽIVLJENJE“, redko dobre zbirke pesmi in proze šestih avtorjev. Kdor si jo želi kupiti naj pohiti! Cena knjige je 100 dinarjev.

gov bujni temperament ga je vodil v najrazličnejša doživetja, ki so klesala njegov lik, ne samo kot pisatelja, marveč tudi kot gospodarstvenika in vodilnega politika stranke enega razreda, kjer idealnost prerašča koristoljubje, — vendar ga je zdravi prirodnji duh rojenega kmečkega sinu privedel nazaj med preprosto ljudstvo njegovega rojstnega kraja, kateremu je v svojih zadnjih delih zapel najveličastnejši slavoslov ljubečega srca. Tavčar je bil pomemšanjenec, osrednja osebnost slovenskega liberalizma v vsem njegovem razvoju od progresivnosti do reakcionarnosti, kar je izpovedal tudi v nekaterih delih, vendar vedno le pomešanjeni kmet, ki ni nikdar pozabil svoje rojstne doline. Če nekatera njegova dela izražajo pesimizem, če so polna bolne sentimentalnosti in se skoraj obvezno končujejo s temnimi občutki in smrtnjo, se njegov priposevni žar vseeno vedno najbolje počuti v realističnih podobah iz življenja preprostega človeka, v opisovanju pehanja in trpljenja rojakov Poljanec.

Ljudje iz loškega pogorja so si Tavčarja v njegovih delih osvojili, so ponosni nanj in ga ljubijo. Hvaležni so mu, da jim je v svojih povestitih postavil trajen spomin življenja njihovih prednikov, zato se hočejo s spoštovanjem pokloniti njegovemu spomini in se mu častno oddolžiti. V ta namen je bil kmalu spomladti v Škofji Loki sestavljen pripravljalni odbor za proslavo 100-letnice rojstva pisatelja dr. Ivana Tavčarja, v katerem so zbrani škofjeloški kulturno prosvetni delavci z namenom, da pripravijo čim dostačnejšo proslavitev. Za pokrovitelja proslave si je odbor pridobil predsednika Prezidija Ljudske skupščine LRS Josipa Vidmarja, v reprezentativnem odboru pa so poleg ministra predsednika Sveta za znanost in kulturo LRS Borisa Ziherala zastopani predstavniki oblastnih, političnih in prosvetnih forumov, Društva slovenskih književnikov in Slavističnega društva. Poleg omenjenih so obljudile in že izkazujojo odboru pomoč vse množične organizacije, zvezo pa ima tudi s Poljanci, ki se v prijateljskem sodelovanju enako pripravljajo na obletnico.

Program proslave se bo v Škofji Loki odvijal celotedensko v dneh od 25. avgusta

do 2. septembra, medtem ko bo proslava v Poljanah v nedeljo 26. avgusta. Tavčarjev teden bo izpoljen s predstavami dramatizirane Tavčarjeve „Visoške kronike“, s predavanjem o pisatelju, recitacijskim nastopom književnikov, koncertom in razstavo Tavčarjevih leposlovnih tekstov v mestni ljudski knjižnici, Poljanci pa pripravljajo uprizoritev Tavčarjevega „Cvetja v jeseni“. Glavni poudarek bo poleg slavnosti ob rojstnem domu na obeh uprizoritvah zadnjih in najboljših Tavčarjevih del, cd katerih je eno značilno predvsem za ožji del poljanske doline okoli Blebaša, drugo pa za škofjeloški okoliš kot celoto. Uprizoritvi bosta zajeli veliko število so-deluječih. Poljancem bodo pomagali celo igralci iz bližnjih gorskih vasi, v Škofji Loki pa so se združili v delu prosvetni delavci vseh kulturnih društev in skupin iz mesta in bližnje okolice.

Poleg praznovanja v Poljanah in Škofji Loki se bodo spomnile 100-letnice Tavčarjevega rojstva tudi slovenske založbe, ki bodo v tej zvezi izdala sledče Tavčarjeve spise: Državna založba Slovenije prvi zvezek Zbranega dela, Mladinska knjiga „Visoško kroniko“ in Kmečka knjiga „V Zali“ in „Kuzovec“. Društvo slovenskih književnikov pa bo oskrbelo pisateljevo rojstno hišo s spominsko knjigo in žigom.

Morda se še kje kdo pripravlja na proslavitev Tavčarjevega rojstnega dne, vendar odbor o tem doslej še ni informiran. Ze same gornje priprave, ki so samoniklo zrasle ob samoinicativnosti kulturno prosvetnih delavcev škofjeloškega okoliša in v spoštovanju do spomina umrlega pisatelja-rojaka, pa dajejo sluttiti, da bo 100-letnica Tavčarjevega rojstva dostačno počaščena.

-BrB-

Izšla je prva številka tednika „Ljudska pravica“ na osmih straneh enakega formata, kakršnega je imel doslej list kot dnevnik. Slovenija, ki do sedaj ni imela političnega tednika, ki bi v publicistični obliki in obsegu obravnaval vsa pereča vprašanja sedanosti, je s tem zamašil to vrzel.

GREY
Tam, kjer sonce zahaja ...

Premisljala je.

„Nič drugega?“ je skoro razočarano vprašal Rock.

„Ne, v tem trenutku ne želim ničesar drugega — vsaj od vas ne!“, mu je odgovorila z nekakšnim skrivnostnim, odbijajočim smehljajem.

V manufakturnem oddelku je Rock zašel v neprijetno zagato; ničesar ni mogel najti. Mlada dama je mirno sama stopila k policam in je s prstom kazala na napise predalov.

„Kaj — ali ne znate brati?“ je vprašala globoko začudeno.

„Kaj ne bi znal?“, je užaljeno odgovoril Trueman. „Polnih osem let sem hodil v šolo — to je štiri več kot večina kovbojev...“

„Tako?... Potem pa naj vam vrnejo šolnino!... In, kaj pa delete tu, če ste kovboj?“

„Eh — pred kratkim sem preseljal“, je brž odgovoril Rock.

„Pokažite mi gumbe! Ne — tiste v beli škatljici!... Hvala!“

In ko se je sklonila nad nje, da bi izbrala prave, se je Trueman spet zbral. Občudoval je predrzne kodrčke, ki so uhajali izpod čepice, lepo ustvarjena ušeska, čudoviti beli vrat in mehko prožnost njenih lic.

„Je to bisernica?“, je vprašala in pokazala gumb, ki ga je imela na dlani.

„Jasno, da je bisernica!“ je zasanjano odgovoril, misliš pa je na njeni lici. Njena opajajoča bližina ga je popolnoma omamila.

„Misliš sem, da je koščen —“

„A tako — vi govorite o gumbih?... Seveda bo koščen ali rožen ali kakršenkoli“, je odgovoril in se je tako nizko sklonil k njej, da ga je po obrazu pobožal njen koder. Opazila je to in se je odmaknila.

„Če pa želite biserne gume, vam, jasno, lahko postrežem tudi z njimi“, je reklo ves navdušen.

„Hvala lepa — bom že sama pogledala. Toda prinesite mi vendar že sukanec!“

Pa, tudi tega je morala sama poiskati, kajti Trueman ni našel ničesar. Ko pa se je čudil nad tem, da se ona tako dobro spozna v prodajalni, mu je smeje povedala, da je Solu Winterju pomagala prodajat ob zadnjem letnem semenjskem tednu.

„Potemtakem ste z Winterjem prijatelja?“, je vprašal Rock.

„Seveda — in že dolgo časa!“

„To je pa čudovito — tudi jaz sem dober njegov prijatelj.“

„Se mi je kar zdelo — ker bi vas drugače ne vzel v svojo trgovinico“, mu je odgovorila nagajivo.

6

„Mislite, kajne, ker sem tako strašno neumen postrežnik?“ Zasmejala se je na ves glas. Nenadoma pa je pretrgala pogovor in mrzlo zahtevala, naj ji pokaže katun. Na srečo je bila roba na takem mestu, da jo je Rock takoj odkril in je privlekel nekaj zavojev s police.

„Ce vidim katun, se zmeraj spomnim špasne zgodbe, ki sem jo doživel v Coloradu“, je vneto pravil, medtem ko je odvijal blago. „V Gumisonu, ki je kar luščano mestece, je bil tržni dan. Sobota je bila in vsa okolica je bila na nogah. Ulice so migljale konj, voz in vozil. — In tedaj sem kupil zavoj rdečega katuna, postavl sem ga na tla, začetni konček privezal na sedišče in odjahal. V nekaj minutah je bilo vse mesto po koncu. Kot divji so se ljudje pretepali za robo, jaz sem se pa nasmejal, da bi kmalu počil od...“

„Prosim, odrežite mi deset metrov od tegale tu!“, je ukazala nejevoljno, skoro neusmiljeno.

Z vsemi križi in težavami je ves pobit izpolnil njen naročilo — toda tako počasi, da je postala nestrpna. Nato je zahtevala še posebno vrsto podlage, o kateri še nikdar v svojem življenju Rock niti slišal ni in ki si jo je morala na zadnje tudi sama poiskati.

„Koliko naj odmerim?“, je vprašal, ko je blago le že končno ležalo na mizi.

„Pet metrov. — Toda režite, prosim, z režo ob niti!“

„Jasno — seveda z režo ob niti“, je ves obupan govoril, ker ni imel niti najmanjšega pojma, kaj naj bi to pomenilo, in je začel odmerjati.

„Za božjo voljo, nehajte!“ ga je prekinila. „Saj potrebujem le pet metrov — ne pet kilometrov!“

Toda Trueman je mirne duše meril dalje.

„Toda tega je vendar preveč!“ je prestrašeno zaklicala.

„Tako, tu je pet metrov — čisto točno!“ ji je zagotovil in se je spravil, da bi blago odrezal.

„Mili bog, vse boste pokvarili — tako vendar ne gre!“

„Toda rekli ste: z režo —

TEDENSKA KRONIKA

Eh, ta šmentana paprika. V pondeljek so organi LM prijeli na kranjskem trgu znanega prekupevalca Vidakovič Sima iz juga naše države. Zalotili so ga, ko je hotel spraviti v promet "lastni" produkt paprike, ki ji je dodal kuruzne moke in rdečih barvil. Vse to delo je opravljalo v hotelu Evropi, kjer se je nastanil. To mešanico svoje "novotarije" je prodajal kot pravo papriko po en kozarček 50—60 din. Kranjskim gospodinjem je s tem prizadel nemajhno skrb; priporočati je, naj ne uporabljo takšne paprike, ker bo prodajalca že oblast za njegovo goljufijo dobro "zapatricirala".

V Kokri se je utopil 3 letni otrok. Pretekli četrtek ob 19. uri sta šest letna Gorjančeva hčerka in 3 letni Šorli Matko iz Primskovega odšla čez Kokro, da obiščeta Šorljevega strica.

Mesto, kjer sta hotela čez reko, je bilo za otroka precej nevarno; voda je izpodnešla tla malemu Matkotu, ki se je utopil, dekletec pa se je komaj rešilo. Ta primer opozarja, da je treba poostrebiti nadzorstvo staršev nad otroci, posebno ob rekah in cestah.

Obisk v Iskri. V nedeljo 8. t. m. je v spremstvu 6 zadružnikov iz KDZ "Arja vas" prišlo 25 otrok zadružnikov, ki so si dopoldne ogledali tovarno "Iskra", industrijsko šolo in otroške jasli. Popoldne jim je uprava priredila kosilo, popoldne so v kino dvorani gledali film, na fizkulturnem igrišču pa tekmo odbokašev.

Počitniška kolonija tržaških otrok v Kranju. Pretekli teden je prišlo v Kranj okrog 200 tržaških otrok, večinoma socialno šibkejših slovenskih staršev, ki bodo prebili svoje počitnice med nami. Otroci so razdeljeni v dve skupini: ena stanuje v mladinskem domu, druga pa v desnem kriku osnovne šole. Vsi se počutijo dobro in se vesele prijetne spremembe pod gorskim zrakom v svobodni domovini.

Cenarnih cigaret zopet dovolj. V pondeljek so dobili trafikanti v Kranju zopet dovolj cenarnih cigaret, tako da ni dolgih vrst. Zdi se, da je končno rešeno vprašanje, kako ugoditi večini kadilcev, kajti podjetje "Tobak" je sklenilo, da bo odslej v razprodaji 72% cenejših cigaret, a le 28% dražjih vrst.

SPOMINSKI DNEVI

- 14. julija 1789. Začetek velike francoske revolucije.
- 15. julija 1945. Prvi kongres OF v Ljubljani.
- 16. julija 1942. Velika sovražnikova ofenziva proti partizanom na Gorenjskem.
- 17. julija 1941. Prvi sestanek vojaških zastopnikov kranjskega in jeseniškega okrajnega komiteja z namenom, da se ustanove partizanske čete.
- 18. in 19. julija 1944. — Uničena belogardistična postojanka v Hotavljah.

DEŽURNA SLUŽBA

Od 14. julija dalje skozi vse teden ima dežurno službo pri Svetu za zdravstvo mesta Kranja in Kranj-okolice dr. Bežek Josip, tel. 353. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

Kino

Letni kino "Partizan" Kranj: 17. do 19. amer. film "Brzoj na zapad".

"Svoboda" Stražišče: 13. do 16. angleški film "Pot do plemstva".

Skofo Loka: 13. do 15. angleški film "Daj nam danes".

Tržič: 13. do 15. slov. film "Trst"; 18. in 19. angleški film "Brata".

Love dnevne

Na dan 7. t. m. so se v Kranju poročili: Filipovič Grčič Josip in Žagar Marija, Kranj; Pucelj Stanislav in Lesjak Katariна, Kranj; Suštaršič Jaromir in Leber Stefanija, Kranj; Dolinar Alojz in Čatovič Emilija, Pristava ter Potočnik Janez in Marinšek Franjica, Zabrekve.

GLEDALIŠČE

GORENJSKI VESELI TEATER SE PRIPRAVLJA NA PREMIERO

Gorenjski veseli teater je pričel z delom in že julija bo prva predstava. Ker je gledališče gorenjsko, bo obiskalo tudi sleherni kraj v tem lepem kusu slovenske zemlje: med prvimi Jesenice, Bohinj, Bled, Tržič itd. Po razgovorih, ki so jih imeli člani zavbnega gledališča z ljudmi, ki imajo zanimanje za vesele predstave, so izpolnili prvi program še z nekaterimi točkami.

Nekaj je posebno važno pri delu Gorenjskega veselega teatra, namreč to, da vsi, ki namcravajo obiskati prvi program, tudi dejansko sami pomagajo. Kdorkoli ima kakšen prizor, skeč ali enodejanko, ki misli, da bi bila aktualna, naj jo pošlje gledališču. Se posebno važno pa je, da pošlje svoje želje za izbiro pesmi po žejah, ki bi sami radi čuli ali jih darovali svojcem za rojstne dneve, godove, hvaležnosti itd., prav tako kakor v radiu. Tudi ti naj pošljejo pisma na Gorenjski veseli teater v Kranju. Ker pa pevci novoustanovljenega gledališča nimajo naštudiranih vseh pesmi, ki bi jih kdo želel (saj še celo radio nima vseh plošč, ki jih poslušalci žele), naj se pri izbiri omeje.

FIZKULTURA - SPORT

TEKMOVANJE LOČANOV V POČASTITEV DNEVA VSTAJE

V počastitev praznika vstaje so se športniki Škofje Loke že v nedeljo pomerili v raznih tekmovanjih.

Dopoldne je bil odigran dvoboje med Garnizonom in Ločanom v namiznem tenisu. Zmagali so z visokim rezultatom 7:3 mlaadi, dobrí igralci Ločana. V šahovskem dvoboru Garnizon : Ločan je bil rezultat nedoločen. Popoldan je bil na sporednu nogomet. Pomerili so se mladinci Garnizona in mladinci Ločana, rezultat 6:3 za Garnizon. Za glavno tekmo, ki je bila popoldan ob 17. uri pa je vladalo največje zanimalje, ker je bila to borba med spomladanskim prvakom II. republiške lige in Ločnom, ki je zasedel II. mesto. Rezultat te tekme je bil Sloga : Ločan 2:2 (2:1). Igra je bila lepa, borbena in napeta in v pravem pomenu prijateljska.

V Škofji Loki delajo vedno skupno JA in TD Ločan in tako imajo tudi skupne proslave v počastitev JA. Velika je pomagač JA pri gradnji koče na Lubniku.

Komandantu in vsem sodelavcem iz vojske se planinsko društvo zahvaljuje za pomoč. Prav tako tudi vsem sindikatom in ostalim, ki sodelujejo pri gradnji koče na Lubniku.

ODRED : KOROTAN 17:0?
LEP NAPREDEK ŠPORTNEGA DRUŠTVA

Pretekli torek je bil v malo dvorani Sindikalnega doma v Kranju prvi redni občinski zbor sindikalnega smučarskega društva "Udarik", ki je v enem letu svojega dela pokazalo lep napredok. Članstvo se je od ustanovitve do danes povečalo na 280 (prej 120) članov ali za 120%; na St. Joštu so zgradili reprezentativen smučarski dom s prostovoljnimi delom, v zadnjih petih tednih pa so še vanj speljali telefon iz pet km oddaljenega Stražišča. V zimski sezoni so imeli nad 10 društvenih in meddruštvenih smučarskih tekmovanj, na katerih so se posebno izkazali: član Jocif Nande, članice Zupančič Slava, Oblakova in Jamnikova, med mladincami pa Šumi Janez, Franko Matija, Križaj Peter, Gorjanc Lojze in Frelih Vinko. Na državnem prvenstvu članic v slalomu v času planškega tedna pa si je izbojevala Zupančič Slava prvo mesto; uspešno je nastopala tudi v inozemstvu. Pri volitvah novega odbora so si za predsednika vnočič izvolili naprednega in delavnega člana tovarisa Starc Rajka. Na koncu zborovanja so sprejeli delovne skele, med drugim to, da bodo na Gorenji Savi zgradili 30 metrsko skakanlico po navodilih ing. Bloudeka.

KONČAN JE ŠAHOVSKI TURNIR ZA PRVENSTVO KRANJA

Šahovsko društvo Kranj je 30. junija t. l. končalo turnir za prvenstvo Kranja. Od prijavljenih 11 udeležencev je zaradi službeno zadržanosti odpadlo 5 igralcev, tako da se je turnirja udeležilo le 6 članov. Turnir je bil dvokrožen. Udeleženci so se razvrstili takole: 1. Pogačnik 9 točk, 2. Zihler 7 točk, 3. Fajon mlajši 6½ točk, 4. Komaroni 5 točk, 5. Kos 2½ točk in 6. Engelman — točk.

Udeleženci so se razvrstili takole: 1. Pogačnik 9 točk, 2. Zihler 7 točk, 3. Fajon mlajši 6½ točk, 4. Komaroni 5 točk, 5. Kos 2½ točk in 6. Engelman — točk.

Kranjski živilski trg

Kranj, 7. julija. Živilski trg je bil danes tako založen, da nekateri prodajalci že po osmi uri niso mogli več dobiti tržnih miz. Največ je bilo povrtnine, sadja pa bolj malo. Od tega je bilo največ borovnic, ki so jih prodajali po 20 din za liter. Gobanov je manj kakor lani (merica po 25 din), tem več pa je lisic po 20 din za liter. Česenj je zopet manj in cena je poskočila na 30 din za kg. Jagode se dobre za 20 din

SKOZO TO IN RESOTO

NAPRAVITE RED PRI DODELJEVANJU DENARNIH BONOV

Zadnje spremembe v sistemu garantirane preskrbe so marsikomu vzbudile upo, da bo delo krajevnih odborov olajšano, ker bodo odpadle nevšečnosti pri razdeljevanju nakaznic. Zal temu ni tako. Uvedeni so novi boni, ki imajo namen pomagati finančno šibkejšim slojem do zagotovljene preskrbe. To skrb ljudske oblasti za delavce seveda pozdravljam. Ne zdi pa se nam prav, da teh bonov niso dodelili vsem upravičencem. Tudi tu se izvaja sistem priščipavanja, ki pa prav gotovo ni na mestu, ker so registri upravičencev že tolikokrat presejani in prekontrolirani, da ne morejo vsebovati nepravičencev.

Od dodeljevanja so bili izključeni vsi obrtniki. Za podlago znižanja pa je bilo vzeto celotno število članov obrtniških družin, neupoštevajoč pri tem, da že prej mnogi od teh niso prejemali kart za meso in mačobo. Krajevni odbori so zato prejeli pre malo bonov tudi za ostale upravičence. To je dalo povod za novo nezadovoljstvo, pritožbe in reklamacije. Te pa povzročajo nova pota, stroške in sitnosti vsem, ki imajo na odborih opravka s preskrbo. Zaradi denarnih bonov smo bili klicani že tretjič v Kranj. Tisti pa, ki nimajo dovolj krepkih komolev, da bi prisli tretjič na vrsto, bodo morali tja še četrtič. Ni prav, da preskrba na okraju kliče naenkrat toliko ljudi, da jih ne more odpraviti do 11. ure dopoldne. Oddelek za izdajanje nakaznic pri Narodni banki, ki ima uro pomaknjeno za četrto ure naprej pred radijsko, pa odklanja izdajo kart vsakomur, ki do 12. ure po njihovi uri ne odda rekapitulacijo. Nihče pri tem ne pomici, kaj pomeni to za oddaljene krajevne odbore, Ščelske in Poljanske doline, Jezerškega ali Tržiča.

Ker je več članov že iz navedenega razloga odpovedalo svojo udeležbo, turnir ni imel prave vrednosti, zlasti ker ni bilo prave borbe za prvo mesto. Prijetno je presestil mladi 16 letni Zihler, ki je z dobro igro osvojil drugo mesto in si obenem prisvojil II. kategorijo. Tretje mesto je neprizakovano zasedel Fajon ml., ki po slabem startu verjetno ni bil več posebno razpoložen. Ostali udeleženci so bili bolj ali manj slabo pripravljeni, kar pa bodo lahko popravili na turnirju, ki bo v jeseni.

Prvi trije plasirani igralci so ob zaključku prejeli nagrade v skupni vrednosti 1800 din. Turnir je vodil tehnični vodja tov. Pogek.

Tako si je prvo mesto in naslov prvaka brez večje konkurenčnosti osvojil tov. Pogek.

V nedeljo 8. julija je bilo na Bledu moštveno tekmovanje v brzi igri. Med 17 moštvi je osvojil I. mesto in pokal Triglav iz Ljubljane, Kranj pa 9. mesto. Največ točk je moštvo prinesel Fajon ml., ki je premagal med drugimi tudi mojstrskega kandidata ing. Slokana. Kranjčani bi se gotovo bolje plasirali, če bi imeli k'e trenirati. Kakor je znano so postavili šahovsko društvo na cesto. Kljub intervencijam pri oblasteh in organizacijah pa eno najmočnejših in najagilnejših šahovskih društev, ki ima preko 250 članov, nima igralnega prostora. Dnevno slišimo in čitamo, kako v socialistični Jugoslaviji država podpira šah, toda v Kranju, kakor da to ne velja. Pri nas se radi postavljam z uspehi, češ Korotan je nogometni prvak Slovenije, Železničar je prvak v namiznem tenisu, šahisti so najboljši na Gorenjskem, toda s kakšnimi težavami se bore ljudje, ki vodijo ta društva, pa javnost le malo ve. Pritisajo kljuke, moledujejo, letajo sem in tja, pa vse zaman. Upajmo, da se bo po teh vrsticah zganila vest, in da bo predsednik stanovaljske komisije nakazal našim marljivim šahistom primeren prostor za njihovo šahovsko dejavnost.

Plemensko telico prodam ali zamenjam za slamoreznicco. Dečman, Savlje — Ježica. Prodam skoraj nov šivalni stroj znamke "Grizner". Naslov v upravi lista. Motorno kolo 98 ccm, v odličnem stanju, prodam. Primskovo 83.

V Savskem drevoredu izgubljena očala: prosimo vrniti proti nagradi pri Kemperle, Kranj — Jenkova 1/III.

kilogram, a hruške so še po 50 din za kg. Na trgu so pripeljali tudi že jabolka, ki jih prodajajo 40 din za kg. Cene lanskim orehom pa so 300 din za kg.

Danes je bil trg prvič založen z novim krompirjem. Največ krompirja je prodajal zadružni sklad kranjske okolice in sicer po 30 din kg, kmetje pa so ga ponujali po 30 do 40 din za kg. Povrtnine vseh vrst je na izbiro, cene so se pa začasno preeje ustalile.

Cebulo prodaja zadružni sklad po 40 do 45 din za kg, a kmetje 65 do 70 din za kg. Česenj 60 din, repa sladka 10 din, kumare 40 din, solata zadružni sklad 10 din, država posestva 12 din, kmetje pa 18—20 din za kg. Pesa 25 din, stročji fižol 50 din, grah 30 do 40 din, fižol 40 do 50 din, ohrov 20 din, grah suh 40 din, paradižnik 70 din za kg.

Mlečni izdelki in drugo: Smetana 120 din liter, ješprenj 80 din liter, kaša 60 din liter, moka ajdova 60 din kg, moka bela 150 din kg, sir 70 din, jajca kom. 12 din, kokoši 250 din, meso suho 320 do 350 din, klobase kom. 70 din in žganje 360 din liter.

Ti ljudje dobivajo po 150 din potnine. Iz svojega zasluga morajo dodajati še enkrat toliko, zato ni čudno, če protestirajo, ki morajo zaradi neprostovoljne 5 minutne zamude napraviti to pot še enkrat in izgubiti še en dan. Kako naj opravičimo višek znesek potnin pred zbori volivev in kako naj ti razumejo, da je samo zaradi preskrbe res treba napraviti 4—5 potnin mesečno.

Odnos nekaterih bančnih uslužbencev na oddelku za preskrbo do predstavnikov odborov je vse prej kot ljudski. Prav je, da zahtevajo, da so rekapitulacije pravilne, da niso radirane in popravljene. Nerazumljivo pa je, če odklanjajo odvzem rekapitulacije, če ima v gornjem desnem oglu, ki ne nosi nobenih številk, luknjico, ki jo je predrl svinčnik pri neravnih podlagi. Opatzamo, daje na tem oddelku zelo nepričutljiven naslov tovarišica in zato ne dobiš odgovora, dokler se ne domislis, da imaš pred seboj gospo, ki si domislja, da lahko z zastopniki odborov postopa na način, kot si ga je dovolila gospa Resmanova, ki je resasto odklonila izdajo bonov na rekapitulacijo, ki jo je tov. likvidatorka slučajno pozabila podpisati, preden je odšla iz urada. Da pomeni to novo potnino in izgubo novega dne, nato ni posmisila.

Vemo, da imajo uslužbenci na tem oddelku odgovorno službo in nosijo tudi veliko materialno odgovornost. Vendar želimo, da so pri svojem delu nekoliko bolj zivljensko orientirani.

Merodajne na okraju in pri Narodni banki prosimo, da takemu poslovanju nopravijo konec, ker s tem ubijajo l